

Δ^{ον}

Εἰς τὰς συμβαινούσας χρεωκοπίας προτιμῶνται οἱ ἐντόπιοι δανεισταὶ καὶ ἀποκλείονται οἱ ξένοι δανεισταί, κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν.

Ἐν Σίφνῳ τὴν 24 Ἀπριλίου 1833

Οἱ Δημογέροντες καὶ πρόκριτοι.

Οἰκονόμος Μπάος.

Ζανῆς Καμπάνης.

Πέτρος Μάτζας.

Γεώργιος Μάτζας.

N. A. Καμπάνης.

M. Βάος.

N. Μπατῆς.

N. Χρυσόγελος.

Πέτρος Κ. Πάος.

Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῶν ὑπογραφῶν καὶ τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ἐν Σίφνῳ, τὴν 25 Ἀπριλίου 1833.

Οἱ Ἐπαρχιακοὶ Δημογέροντες

*(T. Σ.) Πέτρος Κ. Πάος.
Γεώργιος Ὁθωναῖος.*

Ὁ Γραμματεὺς

M. Μάτσας.

2. ΝΑΞΟΣ

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Βασιλικὴν Γραμματεῖαν.

Ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ 330 τῆς Ἐγκυκλίου τῆς Βασιλικῆς ταύτης Γραμματείας ἀναφορὰ τῆς Ἐπαρχ. Δημογεροντίας Νάξου ἀφορῶσα τὰς τοπικὰς συνηθείας.

Ἡ Ἐπαρχιακὴ Δημογεροντία ἐπὶ πληρεστίας Συνεδριάσεως τῶν προκριτοτέρων καὶ εἰδημονεστέρων τῆς Πρωτευούσης καὶ ὅλων τῶν χωρίων τῆς Νήσου Νάξου ταύτης συμβουλευθεῖσα καὶ ἐξετάσασα λεπτομερῶς καὶ ἀκριβῶς περὶ τῶν ἀρχαίων καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐπικρατούντων τοπικῶν ἐθίμων ἀπαντᾷ κεφαλαιωδῶς ὡς ἀκολούθως :

Ζητήματα περὶ τοπικῶν Συνηθειῶν.

α'. Ζήτημα περὶ κληρονομίας. Ἡ τοπικὴ συνήθεια εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν νόμον καὶ κληρονομοῦν ἐπίσης ὅλα τ' ἀδέλφια ἀρσενικά καὶ θηλυκά.

β'. Ζήτημα. Οἱ γονεῖς κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν χρεωστοῦν νὰ δώσωσι τὴν πατρομητρικὴν των περιουσίαν εἰς τὰ τέκνα των εἰς μὲν ὀλιγωτέραν, εἰς δὲ πλειοτέραν, ὅχι ὅμως εἰς τὸ ἓνα δέκα καὶ εἰς τὸ ἄλλο δύο, ἔκτος ὀλίγου μέρους ἐλαχίστου τῆς ιδιοκτῆτου περιουσίας των, τὸ ὅποιον ἡδύνατο νὰ δώσωσι, ὅπου αὐτοὶ ἤθελον.

γ'. Ζήτημα. Ἡ τοπικὴ συνήθεια σύμφωνος μὲ τὸν νόμον, ἥτοι τὸ νὰ προτιμῶνται εἰς κληρονομίαν οἱ κατιόντες, μὴ ὄντων δὲ κατιόντων, οἱ ἀνιόντες, μὴ ὄντων δὲ οὔτε ἀνιόντων οἱ πλησιέστεροι ἐκ πλαγίου συγγενεῖς, ἐξαιρουμένων, ὅταν συμβῇ θάνατος εἰς ἓνα τῶν συζύγων καὶ ἀφήσῃ τέκνα, ἐὰν μετὰ ταῦτα συμβῇ θάνατος καὶ εἰς τὰ τέκνα, δὲν κληρονομεῖ ὁ ζῶν γονεὺς τὰ τέκνα του, ἀλλ' ἐπιστρέφει ἡ περιουσία αὐτῶν, ἐὰν μητρικὴ, εἰς τοὺς ἐκ μητρὸς συγγενεῖς, ἐὰν πατρικὴ, εἰς τοὺς ἐκ πατρὸς συγγενεῖς, νέμεται δὲ ὁ ἐπιζῶν γονεὺς ἅπασαν τὴν ἐπικαρπίαν τῆς κτηματικῆς καὶ χρηματικῆς περιουσίας ἐνόσω φυλάττει τὰ τῆς χηρείας.

δ'. Ζήτημα. Κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν οὔτε ὁ ἀνὴρ κληρονομεῖ τὴν γυναῖκα, οὔτε ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ τὸν μὲν ἄνδρα οἱ ἐξ αἵματος πλησιέστεροι αὐτοῦ συγγενεῖς, ὡσαύτως καὶ τὴν γυναῖκα οἱ ἐξ αἵματος αὐτῆς συγγενεῖς· νέμεται δὲ τὸ ἐπιζῶν μέρος τοῦ ἀνδρογύνου, ἐνόσω μένει εἰς τὴν χηρείαν, τὴν ἐπικαρπίαν τῆς κτηματικῆς περιουσίας καὶ τοὺς τόκους τῆς χρηματικῆς, χωρὶς νὰ δύναται οὔτε νὰ πωλήσῃ, οὔτε νὰ χαρίσῃ, οὔτε νὰ ὑποχρεώσῃ κεφάλαια κτηματικῆς ἢ χρηματικῆς περιουσίας· ὅσα δὲ ὑπόκεινται εἰς φθοράν, ἥτοι ρουχικά, μαλάγματα, μαργαριτάρια, διαμαντικά, στρέφονται εἰς τοὺς ἔχοντας τὸ δικαίωμα πλησιεστέρους συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος ὡς ἀνωφελῇ πρὸς τὸ ἐπιζῶν μέρος.

ε'. Ζήτημα. Σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ἐξ ἴσου διανέμουν ἀρσενικά καὶ θηλυκά πατρικὴν καὶ μητρικὴν περιουσίαν.

Περὶ προικός.

ς'. Ζήτημα. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων ἀδιαθέτων ὄντων, τὰ προικισμένα παιδιά ἀρσενικά καὶ θηλυκά δὲν ἐπεμβαίνουν εἰς τὴν ἀπροίκιστον καὶ ἀδιάθετον κληρονομίαν, ἀλλὰ κληρονομοῦν αὐτὴν καὶ διανέμονται ἐξ ἴσου τὰ ἀπροίκιστα παιδιά, οὔτε ἡ προικισμένη θυγάτηρ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταβάλλῃ τὴν προῖκα τῆς εἰς τὴν ὀλικὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν ἀδιάθετον περιουσίαν τῶν γονέων τῆς καὶ νὰ μοιράσῃ ἐξ ἴσου μὲ τὰ ἀδέλφια τῆς.

ζ'. Ζήτημα. Ἡ τοπικὴ συνήθεια συμφωνεῖ μὲ τὸν νόμον καὶ μοιράζουν ἐξ ἴσου ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ τὴν πατρομητρικὴν περιουσίαν.

η'. Ζήτημα. Σύμφωναν τὸ ἀνδρόγυνον διὰ κατεπειγούσας ἀποδεδειγμένας οἰκειακὰς ἀνάγκας δύναται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος τῆς προικὸς ἢ καὶ ὅλην τὴν προῖκα ἀνάγκης οὔσης· ἀλλ' ὁ ἀνὴρ ὑποχρεοῦται πάντοτε, ἂν ἔχῃ ἰδίαν τοῦ κατὰστασιν, νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ διὰ τὴν ἐκποιηθεῖσαν συμφώνως προῖκα τῆς, ὅποτε ὁμῶς δι' ἐγγράφου ἐγγυητικοῦ τοῦ τὴν ἔχει ἀσφαλίσῃ· ἡ γυνὴ δὲ ἄνευ ἐγγράφου συγκαταθέσεως τοῦ ἀνδρός τῆς δὲν δύναται οὔτε νὰ προικίσῃ ἢ χαρίσῃ καὶ πωλήσῃ ἐκ τῆς προικὸς τῆς, δύναται ὁμῶς εἰς τὴν διαθήκην τῆς νὰ διατάξῃ τὴν προῖκα τῆς εἰς τὰ τέκνα τῆς κατὰ τὸ Β' Ζήτημα.

Ἐκτὸς τῆς ἀπαντήσεως τῶν ὀκτὼ τούτων ζητημάτων ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι συνήθειαι ἐξ αἰώνων ἀμνημονεύτων, ὡς αἱ ἀνωτέρω, αἵτινες καταγράφονται.

Περὶ προικοσυμφώνων

1. Ἡ τοπικὴ συνήθεια δίδει τὸ δικαίωμα νὰ προικίζωνται τὰ ἀρσενικά παῖδια καθὼς καὶ τὰ θηλυκὰ καὶ τὰ προικοσύμφωνα θεωροῦνται ὡς τὰ ἱερώτερα ἔγγραφα τῶν πολιτικῶν συναλλαγμάτων ἀπαράτρεπτα καὶ ἀπαράβατα.

2. Ὄταν οἱ γονεῖς προικοδοτήσωσι τὰ τέκνα των ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ δι' ἐγγράφων τακτικῶν προικοσυμφώνων ἀπολαμβάνουσιν οἱ γονεῖς διὰ βίου τὴν ἡμισὺ ἐπικαρπίαν τῶν προικισθέντων πραγμάτων λεγόμενον ἐπιτοπίως Γεροντομοίριον, ἀκολουθοῦντες καὶ δίδοντες καὶ τὰ ἡμισὺ κατ' ἔτος συνειθισμένα ἔξοδα εἰς αὐτὰ τὰ προικισθέντα πράγματα καθ' ὅλην τὴν ἔννοιαν τοῦ προικοσυμφώνου.

Περὶ Ἀκλήρων

3. Ἐν γένει ὅλοι οἱ ἀκλήροι δὲν δύνανται τὴν πατρομητρικὴν αὐτῶν διαθέτοντες αὐτὴν νὰ τὴν δώσουν εἰς ξένους, ἀλλὰ χρεωστοῦν νὰ τὴν δώσουν εἰς τοὺς πλησιεστέρους αὐτῶν συγγενεῖς κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀρέσκειαν, ἐκτὸς μόνον ἑνὸς μέρους ἐλαχίστου, τὸ ὅποιον δύνανται νὰ διαθέσουν ὅπως προαιροῦνται, εἰς ξένους καὶ εἰς ψυχικά. Τὴν δὲ ιδιόκτητον αὐτῶν κατὰστασιν δύνανται νὰ διατάξωσι καὶ δώσωσι, ὅπως βούλωνται, ὅχι ὁμῶς ὅλον, ἀλλὰ τὸ τρίτον μέρος αὐτῆς.

4. Ὄταν πωληθῶσι κτήματα, οἷον χωράφια, ἀμπέλια κτλ., τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἐπὶ δημοπρασίας πωλημένα, οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα τῆς προτιμῆσεως δύνανται νὰ ζητήσουν καὶ λάβουν αὐτὰ καὶ δὲν χάνουν τὸ δικαίωμα μέχρις ὅτου δὲν τοὺς παρουσιασθῇ τὸ ἔγγραφον πωλητήριον ὑπογεγραμμένον ἀπὸ δύο μάρτυρας.

Ὁ σωζόμενος γραπτὸς κώδεξ τῶν νόμων τοῦ 1810, ὅστις συντεθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῦ Ἰλαρίωνος Κρητὸς Σιναΐτου, μὴ ἐπικυρωθέντος ἀπὸ τὴν

Ὁθωμανικὴν ἐξουσίαν διὰ φερμανίου καὶ διὰ συγγελίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Μπουγιουρδίου τοῦ τότε ἀρχιναύαρχου (ἦτοι Καπουδὰν Πασᾶ) καὶ ὡς διαστρέφοντος καὶ ἀσυμφώνου ὅλως πρὸς τὰ ἔθιμα, καὶ μολονότι φαίνεται ὑπογεγραμμένος ἀπὸ μερικοὺς κατοίκους τῆς Νήσου ταύτης, δὲν ἐμβῆκε ποτὲ εἰς ἐνέργειαν.

Τῇ 25 Ἀπριλίου 1833

Νάξος

καὶ ὑποσημειούμεθα ὑποκλινῶς

Εὐπειθέστατοι

(Τ. Σ.) Χ. Σομμαρούπας
Ι. Μπαρότζης

Οἱ Ἐπαρχιακοὶ Δημογέροντες Νάξου

Ἀνδρόνικος Μπαζέος

Γεώργιος Κόκκος

Ἰωάννης Ἀναπλιώτης

Ὁ Γραμμ.

Θ. Χάμπας.

Τ' ἀνωτέρω τοπικὰ ἔθιμα οὕτως ὡς εἶναι ἐκτεθιμένα συνετάχθησαν ἐπὶ πληρεστάτης συνεδριάσεως τῶν ὑποφαινομένων καὶ εἰς ἔνδειξιν ὑποσημειούμεθα.

Δημήτριος Κόκκος Ἰάκωβος Κόκκος

Μ. Μαρκοπολίτης, Ν. Κόκκος

Κωνσταντῖνος Δ. Κόκκος Δημήτριος Μπαζέος

Νικόλαος Μανρομμάτης

Δημήτριος Πάλλης

Νικόλαος Μπαρότζης

Ἀλεβίζος Σέρβος

Ἰωάννης Μιχαὴλ Δαμιράλης

Ἱερώνυμος Μπαρότζης διὰ
τὸν ἀόματον Φραντζέσκο
Μπαρότζη πρόην Καντζι-
λιέρη ἐγὼ Ἱερώνυμος Μπα-
ρότζη

Γερμανὸς Σομμαρούπας

Ι. Χ. Φραγκόπουλος

Ζαμπατῆς Μπαρότζης.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ ἐξαχθὲν ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν ἐξερχομένων τῆς πανσάσης Ἐπαρχιακῆς Δημογεροντίας Νάξου.

Ἐν Νάξῳ τῇ 1 Αὐγούστου 1833

Ὁ ἑπαρχος Νάξου κτλ.

(Τ. Σ.) Ἰωάννης Μαμούνης.

